

Az általános választójog hatásai az Egyesült Államokban — Körkérdés —

magyarországi reakció megmozgat minden követ oly célból, hogy az általános választójog korszakos reformjának ügyét diszkreditálja. Miután az ú. n. nemzeti veszedelem szempontjából hiába verték félre a harangokat, a külföld szomorú tapasztalataira kezdenek hivatkozni, melyeket állítólag a nagy nyugati államok tettek volna ezzel a reformmal. Így az utóbbi időben különösen divatba jött az Egyesült Államok elretentő példájára való hivatkozás — nyilván azért, mert ez az ország igen távol van s a magyar nyelv kitűnő inkognitó-nyelv arra a célra, hogy közvetítésével büntetlenül lehessen gyöngéelméjű megfigyeléseket vagy rossz-hiszemű ferdítéseket hirdetni.

Ekként Bernát István úrnak és társainak az „amerikai példa” kitűnő csemege volt a reakciós lelkek táplálására. A hatalmas külföldi demokrácia példájával távol tartani a közelgő magyar demokráciát — ez a látvány egyike a számos visszataszító magyarországi kulturképnek! S mialatt ugyanezek az urak és sajtójuk aljas rágalmazónak s politikai bérencnek nevezték el azt a Scotus

Viatort, aki a magyarországi feudalizmus bűneit az objektív kutatások egész sorával leplezte le: ők semmiféle skrupulust nem éreztek akkor, mikor arról volt szó, hogy a rettegett választójog becstűfítására a nagy észak-amerikai köztársaság politikai tisztességét néhány frivolul gyűjtött adat avagy gyerekes általánosítás segítségével meggyanúsítsák.

Ilyen körülmények között a félrevezetett magyar közvélemény felvilágosítása érdekében szemlénk szerkesztősége körkérdest intézett e tárgyban a legkiválóbb amerikai politikusokhoz, publicistákhoz és szociológusokhoz, különösen ügyelve arra, hogy ép a legkülönbözőbb irányok emberei mondjanak véleményt.

A körkérdés szövege ez volt:

1911 május hava.

Tisztelt Uram!

A demokrata Magyarország több éve folyó nagy harcot vív az általános egyenlő és titkos választójogért. Azonban e reform konzervatív és reakciós ellenfelei nem szűnnek meg úgy a sajtóban, mint parlamenti beszédekben és nyilvános előadásokon minden általuk becsesnek ítélt érvet összegyűjteni, csoportosítani és célzatosan kiszínezni az általános választójog ellen. Néha annyira mennek, hogy pontatlanul állapítják meg az általuk idézett tényeket. Így újabban egyre inkább utalnak arra, hogy az általános választójog az Egyesült Államokban is kedvezőtlen eredményeket szült, ahol különösen előmozdította a politikai és közigazgatási korrupciót, mely körülmény arra bírt kiváló amerikai politikusokat és szociológusokat, hogy e bajok orvoslását az általános választójog megszorításától várják.

Az a nagy szuggesztív hatás, melyet az ily érvelések a magyar közvéleményre gyakorolnak, adta azt az eszmét, hogy szemlénk, mely a Társadalomtudományi Társaság orgánuma és melynek e minőségében kötelessége a közvélemény fölvilágosítása, körkérdest intézzzen a legilletékesebb amerikai politikusokhoz és szociológusokhoz a fentemlített problémát illetőleg, Nagyon leköteleznék tehát, tisztelt Uram, úgy a demokratikus

haladás, mint az elméleti igazság kutatóit, ha a következő kérdésekre válaszolni szíveskednék:

a) Igaz-e hogy az általános választójog hatásai általában kedvezőtlenek voltak az Egyesült Államokban?

b) Igaz-e, hogy az általános választójog a politikai és közigazgatási korrupció főokának bizonyult?

c) Igaz-e, hogy sokan vannak, akik e bajok gyógyszerét az általános választójog korlátozásában keresik?

Az e kérdésre adott válaszokat szemlélnk augusztusi számában fogjuk közölni.

Remélve, hogy nem fogja megvonni tőlünk e nagyon fontos ügyben való támogatását, vagyunk, tisztelt Uram, teljes tisztelettel stb. stb.

Nagy örömünkre szolgál, hogy felhívásunk eredményes volt, amennyiben a legilletékesebb férfiak közül igen számosan válaszoltak kérdéseinkre. A beérkezett válaszokat itt adjuk betűrendben csoportosítva:

I.

LYMAN ABBOTT, a kongregacionista egyház papja, az Outlook című igen elterjedt, konzervatív jellegű hetiszemle szerkesztője

Válaszolva az Ön most kapott májusi levelére az én véleményem a következő:

a) Nézetem szerint az általános választójog délen, ahol a nemrég felszabadult népek arravalóság nélkül bocsájtattak szavazáshoz, komoly bajokat okozott, de komoly bajokat okozott néhány nagy északi városunkban is.

b) Nem hiszem, hogy a politikai és közigazgatási korrupció főoka az általános választójog. A főok a magánérdekekben keresendő, melyek külön előnyöket nyertek a kormánytól, azonban tudatlan és vétkes szavazatok többé-kevésbé ezeknek az érdekeknek az előmozdítására vásároltattak pénzért.

c) Sokan vannak az Egyesült Államokban, akik hozzám hasonlóan úgy vélekednek, hogy a választójog csak azokra szorítkozzék, akik polgári erényüknek és értelmességüknek valamelyes bizonyítékát adták. Több államunkban, kivált délen, a választójog csak azokat illeti meg, akik írni és olvasni tudnak vagy akik csekély vagyonnal bírnak és adójukat megfizették. Más államokban a választójog a valóságban meg van szorítva

olyan szavazási mód által, melyet csak az olvasni tudó vehet igénybe.

Hogy a fönti megállapításokat teljesebbé tegyem, meg kell jegyezni, hogy az általános választójog hozzájárult a köznevelés előmozdításához és így kétségkívül fontos jótéteményt jelent a közre nézve.

II.

NEWTON BAKER, Cleveland város ügyésze

Van szerencsém a minapi levelében foglalt kérdésekre ezt válaszolni:

a) Nem igaz, hogy az általános választójog hatása az Egyesült Államokban akár általában, akár részben is kedvezőtlen.

b) Nem igaz, hogy az általános választójog a politikában és közigazgatásban akár fő, akár csak részleges okának is bizonyult a korrupciónak.

d) Nem igaz, hogy az Egyesült Államokban sokan vannak, gyógyítani. Ellenkezőleg, sohasem hallottam, hogy bárki is javasolt volna ilyesmit, sőt inkább azt mondhatni, hogy az Egyesült Államok fokozatosan haladnak a választójognak a másik nemre való kiterjesztése felé.

II.

VICTOR L. BERGER, a kongresszus tagja, Milwaukee város polgármestere. Bevándorló, aki a gimnáziumot Budapesten járta, sőt itt folytatott jogi tanulmányokat is

Körlevelére válaszolva ezeket mondanám:

a) Teljesen valótlan, hogy az általános választójog hatása kedvezőtlen az Egyesült Államokban.

b) Nem igaz, hogy az általános választójog a politikában és közigazgatásban a korrupció főokának bizonyult. Egészben véve azt mondhatni, hogy a korrupció ép oly gyakori volt a korlátolt, mint a kiterjesztett választójog korában. Nem egy esetben a korrupció nagyobb volt a régi rendszer idején.

c) Amennyire én tudom, kevesen vannak, akik nyilvánosan a választójog megszorítása mellett vannak. Lehetséges, hogy sokan pártolnák e megszorítást, de mindenesetre titokban tartják e véleményüket.

IV.

CHAMP CLARK, az amerikai képviselőház elnöke

(Mindhárom kérdés után háromszor: Nem!)

U. i. Igaz ellenben az, hogy a baj és korrupció származik abból a tényből, hogy sok jó polgár elmulasztja azt, hogy szavazzon. Mi azt tapasztaljuk, hogy minél közelebb tudjuk hozni a kormányzatot a nép tömegéhez, annál jobb.

V.

JOHN R. COMMONS, az University of Wisconsin állami egyetemen a szociológia tanára. A Proportional Representation című mű szerzője, mely nagy hatással volt az amerikai közvéleményre és szerzőjét a választójog elméleti kutatói sorában a legkiválóbb tekintélyé avatta az Egyesült Államokban.

Feelve az Ön kérdéseire, azt mondanám, hogy nézetem szerint az általános választójog kétségkívül a politikai korrupció egy oly korszakát eredményezte, mely ebben az országban sok évig tartott. Ennek oka az volt, hogy az eddig uralmon levő gazdag pártok kényszerítve voltak a szavazókat megvásárolni, amit meg is tettek olyként, hogy gyakorlati politikusok által „bandák”-ká szervezték őket és ily módon nekiláttak, hogy a kormánygépezetet megszervezzék a nagy üzleti érdekeknek. A helyzet hibája egyszerűen az volt, hogy a választójog kiterjesztésével egyidejűleg nem létesítettek oly mechanizmust, mely az általános választójoghoz szükséges volt. Oly mechanizmusra gondolok, mint a civil service, érdem szerinti kinevezés, választási visszaélések elleni törvényhozás és népszavazás oly esetekben, amikor a nagyvállalkozás kiváltságokat kap. Az elmúlt húsz évben ezek a közigazgatási és politikai reformok meghonosultak és úgy látjuk, hogy az általános választójog hibái nem inherensek, hanem egyszerűen annak a mulasztásnak eredményei, hogy a demokrata választójogot nem követte azonnal demokrata kormányzati mechanizmus.

Nem igaz az, mintha sokan e bajok gyógyyszerét az általános választójog megszorításában keresnék. Nincs komoly hangulat a megszorítás mellett, kivéve délen a négereket illetőleg, akikre nézve véleményem szerint a valóságban a kérdés már el is dőlt, és pedig akként, hogy nem részesülnek egyenlő bánásmódban a szavazásnál. Azonban azt hiszem, hogy a közigazgatási és politikai mechanizmus fejlődni fog, ami ezeket a bajokat is meg fogja szüntetni.

VI.

EUGENE V. DEBS, a szocialisták elnökjelöltje, a legkiválóbb szocialista szónok és a párt legtekintélyesebb embere az Egyesült Államokban.

Körlevelét megkaptam. Ép most indulok egy hosszabb agitáló körútra és csak annyi időm van, hogy a három hozzám intézett kérdésre tagadólag válaszoljak, anélkül, hogy oly megvilágító megjegyzéseket fűznék ehhez, aminőket szívesen tennék, ha időm engedné.

Az általános választójog hatását senki sem mondja kedvezőtlennek az Egyesült Államokra nézve, kivéve azokat, akik ellenzői a demokráciának, az önkormányzatnak, akik a tömeget megvetik és akik a népszavazást azért akarják diszkreditálni, hogy eszközük legyen a plutokrácia uralmának megerősítésére és a nép leigázására.

Ami a politikai korrupciót illeti, egész törvényhozásokat vásároltak meg testületileg a trösztök és korporációk; az Egyesült Államok szenátusában nyíltan vásároltak meg üléseket, bíróságokat környékeztek meg és megfertőztették akadály és fék nélkül, és a politikai korrupció e megdöbbentő példái, melyek úgy magaslanak túl a többiek fölött, mint a hegyek csúcsai a vakondtúrások fölött, nem tulajdoníthatók az általános választójognak.

Mint szocialista, hiszek az általános választójogban, faji, nemzetiségi, vallási és nemi különbség nélkül. Föltétlenül lényeges kelléke a demokráciának és tagadása vagy megszorítása az önkormányzat tagadása.

VII.

L. E. C. GARVIN, Rhode Island állam volt kormányzója, az arányos képviselőlet egyik buzgó előharcosa

(Az első két kérdés után: Nem. A harmadik után: Nem, ezek száma csekély.)

Az Egyesült Államok politikai korrupciója nem tulajdonítható az általános választójognak. Arra a tényre vezethető vissza, hogy a múltban nagy nehézségbe került írott alkotmányaink* megváltoztatása. Most kezdjük e nehézséget legyőzni.

Alkotmányaink intézkedései olyanok voltak, hogy szava-

* Az Egyesült Államok minden egyes államának van külön írott alkotmánya, melyet egyszerű többséggel nem lehet megváltoztatni. Szerk.

zóink többsége nem vihette keresztül akaratát. E hiányokat most pótoljuk oly eredménnyel, hogy az általános választójog-tökéletesebb alkalmazása nagyon is kielégítő.

VIII.

HENRY GEORGE jr., Henry George fia, a kongresszus tagja.

The Menace of Privilege szerzője. Újságíró is, aki nemrég utazta körül a földet több lap megbízásából.

Most kaptam meg körlevelét, melyben az általános választójognak az Egyesült Államokra való hatását illetőleg három kérdésre kér választ. Íme a válasz:

a) Nem. Ellenkezőleg, a választójog nagy jótéteményt gyakorolt az Egyesült Államok népére és védbástyája a nép szabadságának. Általa fejezheti ki a politikai és gazdasági gyógy-szerekre vonatkozó akaratát.

b) Nem. Van politikai korrupció. Az emberek helyenként vesznek és eladnak szavazatokat, azonban ez a korrupció elsősorban a vámból, vasutakból, földtulajdonból és más privilégiumokból ered, melyek egyes polgárokat nagy gazdagságra emelnek, másokat viszont szegénységbe süllyesztenek. E privilégiumok politikai zsákmányok. A privilégiumok hercegei, csakhogy megtartsák előnyeiket, fő adózói a politikai korrupció pénztárának. Az Egyesült Államokban a demokratapárt indított most háborút a privilégiumok egyik formája a vámtarifa ellen, e háború pedig át fog terjedni a privilégium többi formáira is. A harc módja abban áll, hogy a nép tömegének erkölcsi érzékére hivatkozunk, a nép pedig a szavazat fölhasználásával úgy felel e hívásra, hogy azokat az embereket juttatja hivatalba, akik e privilégiumok ellen fognak szavazni és dolgozni.

c) Azoknak száma, akik az általános választójogot elnyomni igyekeznek, vajmi csekély azokhoz képest, akik fönn akarják tartani. E csekély szám olyanokból áll, akik ily korrumpáló privilégiumok birtokában vannak és azokból, akik tőlük függenek. A privilégium-hercegek természetesen védeni igyekeznek privilégiumaikat és ennél fogva meg akarják szorítani a választójogot.

Általában szólva e tárgyról, biztosíthatom Önt, hogy a választójog megszorítására fölötte csekély a kilátás. Ellenkezőleg, több nyugati állam a férfiakhoz hasonlóan a nőknek is megadta a választójogot és valószínű, hogy e mozgalom el fog terjedni az Egyesült Államokban.

Sőt mi több, az iniciatíva, a referendum és *recall* is elfo-

gadtattak több nyugati államban és most akörül folyik a harc, hogy a többi államra is áttérjedjen.

Ezek csak egyes részletek a vagyonosok és nincstelenek harcából. A nincstelenek a választójogot használják, a vagyonosok el akarják venni. A köztársaság reménye a választójogon nyugszik.

IX.

FRANKLIN H. GIDDINGS, a szociológia és művelődéstörténet tanára a newyorki Columbia egyetemen, a magyarul is megjelent *The Principles of Sociology* és több más jeles mű szerzője.

(Mindhárom kérdés után: Nem.)

Egy pontra nézve módosítani akarom fönti válaszaimat. A fajok, nemzetiségek és viszonyok nagy kevertsége a demokrácia próbáját megnehezíti; nem azért, mintha egyik nemzetiség jobb volna a másiknál, hanem tisztán csak azért, mert túlságosan sok különbség (pusztán a különbség) akadály a gondolkozásbeli megegyezésnek. És ahol a gondolkozásbeli megegyezés lehetetlen, ott kettő közül egynek kell történnie: Vagy a kormányzás hatálytalan és pazarló vagy deszpotikus, brutális és korrup, ahol a *boss*-uralom fejlődik ki.

X.

SAMUEL GOMPERS, a legnagyobb amerikai munkásszervezet, az American Federation of Labor elnöke, a *Labor in Europa and America* szerzője, melynek Budapestre vonatkozó fejezete szemlénkben is megjelent *

Egy budapesti szociológus néhány kérdést intéz hozzánk az általános választójog hatását illetőleg Amerikában. Vajon kedvezőtlen-e hatása az Egyesült Államokra nézve? Igaz-e, hogy a politikában és közigazgatásban a korrupció főokául bizonyult? „Sokan” keresik-e a bajok gyógyszerét a választójog megszorításában? Kérdezőnk azt mondja levelében, hogy az „általános és titkos” választójog konzervatív és reakcionárius ellenségei az Egyesült Államokra utalnak, mint amely példája a demokráciából származó bajoknak. Ezek az ellenfelek, írja, „nem szűnnek meg úgy a sajtóban, mint parlamenti beszédekben és nyilvános előadásokon minden általuk becsesnek ítélt érvet összegyűjteni, csoportosítani és célzatosan kiszínezni az általános választójog ellen.”

*) Samuel Gompers válasza vezércikként az *American Federationist* című folyóirat júliusi számában jelent meg. *Szerk.*

Azt válaszolhatjuk, ha egyáltalában vannak ebben az országban a választójog megszorításának hívei, nincsenek elegen ahhoz, hogy pártot szervezzenek, hogy lapot indítsanak vagy hogy a legcsekélyebb közfigyelmet is keltsék. Ellenkezőleg, az Egyesült Államokban az irányzat egyre inkább az, hogy a nép akaratát egyre jobban érvényesítsék a kormányzat minden részletében, mint valaha. A tömeg egyre jobban dobja félre egymás után a „felsőbb” osztályban vagy emberekben való ócska, babonás hitét. Jelenleg a kongresszus azzal foglalkozik, hogy a szenátoroknak a nép általi választását készítse elő, a régi, állami törvényhozók általi választás helyett. A megbízottak általi kormányforma (government by commission*) terjedése, mely ma száznál több városban van elfogadva, csak azért volt lehetséges, mert általa a nép tényleg hatalmába kerítette a helyi kormányzatot. Hamar tanuljuk meg ebben az országban, hogy a tökéletlen demokrácia gyógyszere még több demokrácia.

Mielőtt bármely pártnak sikerülne az Egyesült Államokban a vagyonos osztályra korlátoznia a választójogot, el kellene törölnie a népiskolát. Ha egy ember eleget tud, meg fogja szerezni magának a választójog hatalmát. Nézetünk szerint, ha Magyarországon a tömeg nem volna tudatlan, ma volna választójoga. Az az osztály tartja őket tudatlanságban, amely tudja jól ezt a tényt.

Kérdezőnk levele egy haladó stádiumát mutatja annak a küzdelemnek, mely az egész művelt világon folyik a „privilegium” és az ember közt. A privilegium mindenféle rémeket teremt, hogy a jogára ébredt embert megijessze. Minden oly jog, melyért a tömeg küzd, romboló a privilegiumra nézve. A fejlődő demokrácia véget vet fokozatosan a plurális szavazásnak, a törvényhozási osztályképviselőnek, a nemesség befolyásának és idővel a monarchiának magának. Az ez irányban tett lépések megannyi bűnök az arisztokrácia, az örökölhető hatalom és az átszármasztott tulajdon magasabb jogai ellen.

Amerika legnagyobb szociológusainak egyike nemrég ezt mondta:

„Minden előítélet dacára is odajutottunk, hogy a gazdasági kérdések többé nem oldhatók meg az emberiség figyelembe

* Oly új kormányzási mód a városokban, mely szerint a közzavazással választott 5, 7 vagy 9 *commissioner*-ek kezében van minden hatalom és felelősség. Régebben a hatalom oly sok tagból álló testület közt oszlott meg, hogy a felelősségrevonás teljesen illuzórius volt. *Szerk.*

vétele nélkül. Bármily sürgető és főnhéjazó igényekkel is léptek föl a „természeti törvények”, ezután nem értelmezhetők a hús és vér született jogaira való tekintet nélkül és már részben megtanultuk, de ezután még jobban megtanuljuk, hogy tökéletesen mindegy, bárkinek húsáról és vérééről is legyen szó. . . Az emberi külsőségek egyre kevesebb kíméletben részesülnek. A közfelfogásban egyre nő az az eszme, hogy az ember fundamentális értéke emberi voltában van. Mindinkább kezdjük tűrhetetlennek találni azt az eddig uralkodó szokást, hogy t. i. a tanultak kihasználják a tanulatlan fogyatkozásait vagy a munkaadók tőkét gyűjtsenek a szegény szegénységéből”.

Igaz, vannak a világ e részében megoldatlan kérdéseink — politikaiak, szociológiaiak, gazdaságiak. Egészen véve azonban polgártársaink legalább is annyira boldogulnak, mint a többi ország. Amerika munkásai nem vándorolnak ki Magyarországra, sem nem rohannak oda politikai szabadságért. Ez a feleletünk.

XI.

LEWIS J. JOHNSON, a cambridge-i Harvard egyetemen a mérnöki tudományok tanára. Főműve: Statics by Algebraic and Graphic Methods. Az arányos választás előharcosa, buzgó georgeista.

Múlt havi körlevelére az általános választójogot illetőleg a következőket bátorkodom felelni:

Mindenekelőtt tudni kell azt, hogy az általános választójog magában foglalná úgy a nemi, mint minden egyéb önkényes korlátozás eltörlését szavazáskor. Természetesen ez még nem történt meg ebben az országban és így sajnos, csak a férfiúi általános választójogról beszélhetek tapasztalatból. Sorjában felelek kérdéseire:

a) Nem, nincs komoly törekvés vagy javaslat e tekintetben semmiféle változtatásra, kivéve az ország egyes részeit, ahol némelyek azt hiszik, hogy a felszabadított rabszolgák idő előtt jutottak politikai jogokhoz. Kétségtelen, hogy megfelelő hajlandóság van a faji szavazat korlátozására, ez azonban az országnak egy reakciós és elmaradt részében van, mely nem tekinthető mérvadónak. Itt Massachusettsben igen mérsékelt nevelési korlátozásunk van és ott, ahol bőven van ingyenes iskola, ez nézetem szerint jó dolog.

b) Azt felelném, semmi esetre. Kétségbe vonom, hogy az általános választójog egyáltalában csak egyik oka is bármily

tekintetben az Ön említette korrupciónak. Lehetséges, hogy talán egyik eszköze, én azonban a nálunk levő korrupció fő-
okául a különböző formában mutatkozó törvényes privilégiumot
tekintem, mint pl. a vámvédelmet és, ami még fontosabb, a
földjövedéknek magáncélra való lefoglalását. Ezek és hasonló pri-
vilégiumok nagyrészt azért maradnak fenn, mert képviseleti
testületeink egészben véve felelősségtelenek és többé-kevésbé
befolyása alatt állnak a mindenkire nézve káros magánérdekek-
nek. Az általam ajánlott gyógyszerek a választók kezében levő
hatalom növelését jelentenék, minél fogva a választóknak ha-
talom adatnék arra, hogy a törvényhozás munkáját közvetlenül
fölülvizsgálják az iniciatíva és referendum segítségével és a jelölési
és választási mechanizmus javított módszerei által támogatva.

Ami a földjáraadékat és vámvédelmet illeti, azok közé
tartozom, akik Henry George nézeteit vallják. Ez eléggé vilá-
gossá teszi e pontra vonatkozó nézeteimet.

c) Erre már nagyjában a) alatt feleltem. Még hozzátehe-
tem, hogy az ott jelzett kivétellel, aki a választójog még további
megszorítását pártolná, csak titokban tenné, vagy azzal a biztos
következésménnyel, hogy kinevetnék, ha megtenné. Az ilyen
smokkság (snobbishness) nem élhetne meg egy pillanatra sem
a napvilágnál ez ország északi vagy nyugati részében, ahol
a nemzet tömege él.

Örülök, hogy kérdéseikre ily könnyű a válasz és gyors
és teljes sikert kívánok a demokráciáért való küzdelmükhöz.
Természetesen a svájci politikai rendszerek az Önök szemei előtt
vannak. Ezek előttem, különösen amint Zürich kantonban kép-
viselvék, a világnak idáig legfejlettebb gondolatául tűnnek föl,
azonban ami az adózási törvényeket illeti, ugyancsak a sötét-
ben botorkálnak. Teljesen egy nézeten vagyok Henry George-
zsal, hogy a szó igazi értelmében szabadság addig nem lehet
míg a földesúri intézménynek vége nincs.

P. S. Mellékelek egy röpiratot, mely teljesebben nyújtja
nézeteimet az iniciatíváról és referendumról.

XII.

CHARLES EDWARD MERRIAM, a chicagói egyetemen a politika
tanára, a History of American Political Theories szerzője
Válaszolva az általános választójogot illető, hozzám nem
régén küldött kérdéseire, a következőket bátorkodom mondani:

a) Nem hiszem, hogy az általános választójog hatása egészben

véve kedvezőtlen lett volna az Egyesült Államokban. A déli államok kivételével sehol sincs a választójog megszorítására irányuló törekvés. Ellenkezőleg, általános oly irányú kiterjesztésre van hajlandóság, hogy a választójog a férfiakon kívül a nőket is megillessen.

b) Nem hiszem, hogy az általános választójog a politikai és közigazgatási romlottság fő okának bizonyult volna. Politikai romlottságunk az itt található viszonyok kombinációjának a folyománya. Egyáltalában nem látom, hogy a választójog korlátozása mint okozhatna bármily mértékben is változást a helyzetben.

c) E kérdésre már részben az a) és b) pontokban van a felelet. Nem sok oly ember van, aki politikai bajainkat az általános választójog megszorításával igyekeznék gyógyítani. A déli államokban az utóbbi húsz évben a négerok választójogának korlátozása felé tettek lépéseket, de e mozgalom kivételével nincs általános hajlandóság a választójog megszorítására. Igaz, vannak itt-ott olyanok, kik helyeselnék, sőt némelyek nyíltan is pártolják a választójog korlátozását, de számuk nagyon csekély és a nép túlnyomó többsége határozottan ellenzi a választójog bármiféle megszorítását.

XIII.

JOHN MITCHELL, az American Federation of Labor alelnöke, Organized Labor c. munka szerzője, Gompers után a leghatalmasabb ember a munkásmozgalomban

Megkaptam levelét, melyben az általános választójog hatását illetőleg a következő kérdéseket intézi hozzám:

(Következik a három kérdés.)

E kérdés mindenikére azt válaszolom: nem.

XIV.

JACK LONDON, a legnépszerűbb fiatal írók egyike; egy nagy lap tudósítója volt az orosz-japán háborúban. Buzgó szocialista.

(Mindhárom kérdés után: nem.)

Csak igen kevesen kifogásolták az Egyesült Államokban az általános választójogot. Másrészt az általános választójog évről évre új híveket és új győzelmeket nyer.

XV.

ROBERT L. OWEN, a szenátus tagja, a legkitűnőbb ügyvédek egyike.

Több előkelő szövetségi állást töltött be

Kérdéseire válaszolva, a következőket írta:

a) Nem igaz, hogy „az általános választójog hatása általában hátrányos az Egyesült Államokban”. Némely állam értelmi cenzust alkalmaz és a szavazóktól az írni-olvasni tudást kívánja, más viszont az alkotmány ismeretét.

b) Nem igaz, hogy „az általános választójog a korrupció főokának bizonyult a politikában és közigazgatásban”. A politikai korrupció a kisebbség illetéktelen befolyásának, nem pedig a többségének tulajdonítandó. A politikai szervezetek tagjaik hanyagsága miatt korrumpáltak. Ezt most az Egyesült Államokban az iniciatíva, referendum és hivataltól népszavazás általi megfoszthatás segítségével szüntetik meg, amint ezt már el is fogadták több államban: Oregon, Montana, South Dakota, Maine, Missouri, Arkansas, Oklahoma, Nevada államokban és kellő lépéseket tettek ez iránt California, Washington, Wyoming, Nebraska, North Dakota, Florida, Colorado, Arizona és más államokban.

c) Nem igaz, hogy az általában javasolt gyógyszer az általános választójog korlátozása, sőt ez inkább az általános választójog hatékonyabbá tétele észszerű értelmi cenzussal.*

XVI.

HENRY R. SEAGER, a newyorki Columbia University-n a közgazdaságtan tanára és a newyorki *Association for Labor Legislation* elnöke

Van szerencsém május 11-i körlevelében foglalt kérdéseire a következőkben válaszolni:

a) Nem, nem hiszem, hogy bármily bizonyíték is volna, melynél fogva az ország jobban haladt volna valamely korlátozott választójogi rendszer mellett.

a) Igen is, nem is. Tudatlan választók megvesztegethetőnek bizonyultak, azonban a tanult és vagyonos osztály volt a megvesztegető. A korrupció bizonyára finomabb formát öltött volna, ha műveltségen vagy vagyonon alapuló minősítéssel korlátoztatott volna a választójog. Azt hiszem azonban, hogy ugyanannyi kárát vallottuk volna.

* Robert L. Owen Virginia állambeli tehát déli ember. *Szerk.*

c) Nem. Nincsen oly számbavehető mozgalom, mely a választójog korlátozására irányul, kivéve az oly államokat, melyekben a faji kérdés éles formában nyilvánul és ahol a néger szavazó uralmától való félelem uralkodik. Az északi államokban, ahol a fehér szavazó szupremáciája biztosítva van, a választójoggal összefüggő főkérdés jelenleg az, hogy vajon ne terjesztessék-e ki a férfiakéhoz hasonló alapon a nőkre is?

XVII.

EDWIN R. A. SELIGMAN, a newyorki Columbia egyetem közgazdaságtani tanára és általában a legtekintélyesebb tudósok egyike Amerikában. Az *American Economist Association* elnöke, *Principles of Economics* etc. mű szerzője.

Május 11-i körlevelére kategorikusan a következőket felelem:

a) Nézetem szerint nem igaz, hogy egészben véve az általános választójognak hatása kedvezőtlen az Egyesült Államokban. Ellenkezőleg, noha kétségkívül több nagy problémát szült, a közfelfogás határozottan az, hogy nagy mértékben volt előnyös.

b) Nem igaz, hogy az általános választójog a politikában és közigazgatásban a korrupció főokának bizonyult. Az Egyesült Államok korrupciójának méreteit erősen túlozzák, nagyrészt azért, mert minden sokkal inkább kerül a nyilvánosság elé, mint külföldön. Az Egyesült Államok korrupciója általános választójoggal a legkevésbé sem hasonlítható össze azzal a korrupcióval, mely, mondjuk Oroszországban uralkodik, általános választójog nélkül. Az Egyesült Államokban a korrupció ma aránylag kisebb, mint volt a tizenkilencedik század elején, amikor még nem volt általános választójog és amikor vagyoni és vallási megszorításai voltak a választójognak. A politikai korrupció főokai a nagy közszolgálatot teljesítő vállalatok (corporations), amin a választójog léte vagy nem léte mit sem változtatna. Aki csak ismeri az Egyesült Államok viszonyait, tudja jól, hogy a helyzet rohamosan javul. Oly korrupció, aminő a *Tweed ring* idejében volt Newyorkban, ma teljesen lehetetlen volna.

c) Nem igaz, hogy nagy számban vannak olyanok, kik a bajokat az általános választójog megszorításával szeretnék orvosolni. Nemcsak hogy nincsenek ilyenek „nagy számban”, de nem tudok egyetlen tekintélyes auktoritást sem, mely azt hinné, hogy a gyógyszer ily irányban keresendő.

Röviden, a demokrácia általános választójoggal valóban

nehéz kormányforma; azonban megvannak a maga kárpótló előnyei, melyek oly szembeötlőek, hogy nézetem szerint kiállta a próbát.

XVIII.

ALGIE M. SIMONS, a *Chicago Daily Socialist* szerkesztője és jeles író, *Class Struggles in America* szerzője.

Feelve kérdéseire, azt mondanám, hogy talán néhány tröszt-mágnás kivételével senki sincs az Egyesült Államokban, aki valaha is azt mondaná, hogy az általános választójog hátrányos.

Az általános választójog tette kényszerűséggé a köznevelést, széleskörű érdeklődést keltett a közügyek iránt és lehetőségét nyújtja a nép érdekei megvédésének.

b) Az általános választójog gátja a politikai korrupciónak. A korrupció oka az, hogy a kormányzói testületeknek hatalmukban van egyeseknek nagy gazdasági előnyöket adományozni, aminők az utca kizárólagos használati joga világitási, közlekedési célokra (franchise), továbbá általában törvényhozásilag kedvezni. Akik nyernek a korrupció által, mindenkor ellenzik az általános választójogot, mert jól tudják, hogy nehezebb egy egész népet, mint keveseket megvesztegetni. Ugyanezek ellenzik most az iniciatívát és referendumot is, melyeket most úgy fogadnak el, mint a korrupció megakadályozásának eszközeit.

c) Az egyedüliek, akik az általános választójog megjavítását javasolják, néhány nagytőkés, kik félnek, hogy a kormányzat fölötti hatalmuk megszűnik, mihelyt a szavazók rájönnek e vesztegetők üzelmeire.

XIX.

UPTON SINCLAIR, a legnépszerűbb írók egyike úgy Amerikában, mint a külföldön. Az olvasó még bizonyára jól emlékszik *The Jungle* című regény óriási hatására, mely forduló pontot jelent az amerikai húsiparban.

Nyomatékos nemmel felelek mindhárom kérdésére. Az Egyesült Államok politikai korrupciója okának semmi köze sincs az általános választójoghoz. Az Egyesült Államokban oly problémával találtuk szemben magunkat, mint egyetlen más nemzet sem a világon — az ipar ily hirtelen fejlődésével. Ez oly nemzettel történt meg, mely erre teljességgel készületlen volt. Politikai

intézményeink úttörő mezőgazdasági közületek számára valók voltak és teljességgel változatlanok maradtak százötven éven át. E nagyon laza, decentralizált és meglehetősen hatálytalan politikai szervezet alatt az ipari kizsákmányolásnak egy gigászi rendszere alakult ki. Egy más kormányzati rendszerhez szokott idegenek millióit vonzották az országba a profitszomjas tőkésék. Az ebből származó politikai korrupció egyszerűen csak az a módszer volt, mellyel e rendkívül koncentrált érdekek a kormány hatalmát saját előnyükre fordították. Ama politikai és ipari korrupcióról szóló fejtegetésekben, melyek ebben az országban az utóbbi tíz évben megjelentek, a vélemények általában megegyeztek, hogy a korrupció forrása mindenütt a „nagy üzlet” (*big business*) volt. A probléma Amerikában a közvélemény nevelése, továbbá eredményes politika és kormányzat megteremtése, amíg azután a köz ellenőrizheti és átveheti a kizsákmányolás e szervezeteit. Hogy az általános választójognak semmi köze sincs a korrupcióhoz, azt eléggé bizonyítja az a tény, hogy a korrupció akárhány esetben ott a legnagyobb, ahol nincs általános választójog. Általában elismert dolog, hogy nincs korruptabb állam az Unióban, mint a kis Rhode Island, mely vagyoni korlátozással gondosan szorította meg a választójogot. A legkevésbé korrupt államok a nyugatiak, mint Oregon, ahol általános választójog rendszere mellett a legszélsőbb demokrata reformok valósultak meg, mint a népszavazás általi törvényjavaslás, törvényhozás és hivatalból való elmozdítás (*initiative, referendum és recall*). Azt mondhatom, hogy nincs a választójog megszorítása mellett más, mint néhány műkedvelő közgazdász és azok, akik a tőke szentségében hisznek.

XX.

BRAND WHITLOK, Toledo városnak harmadszor megválasztott polgármestere, több népszerű munka, egyebek közi Lincoln életrajzának szerzője

Az általános választójogra vonatkozó kérdésére, melyet levelében hozzám intézett, ezeket felelhetem:

a) Nem igaz, hogy az általános választójog hatása általában hátrányosnak bizonyult az Egyesült Államokban. Ellenkezőleg, a hatás határozottan kedvező volt és nézetem szerint az egyedüli érdemleges és lényeges haladás csakis a teljes és tökéletes jogmegadás irányában tehető. Szigorúan szólva, nekünk

sincs általános választójogunk, mert a nőknek nem szabad szavazniuk. Csak néhány államban van meg e joguk, holott minden államban meg kellene lennie és hiszem is, hogy nem sok idő múlva ők is bírni fognak a választójoggal.

b) Nem igaz, hogy az általános választójog a közigazgatási korrupció főokának bizonyult. A politikai korrupció egyenesen visszavezethető a privilégiumra, vagyis a privilegizált érdekek nem egyszer korrumpálták a kormányzatot. Azonban ennek kivezető útja a közvetlenebb törvényhozás megvalósítása, melyre mi radikálisok az *initiativa*, a *referendum* és *recall* által törekszünk.

c) Nincsenek sokan, akik e bajok gyógyszerét a választójog megszorításában keresnék. Amerikában senki sem merészkednék ilyesmit javasolni.

Végül hadd mondjam meg, hogy én, személyesen, hiszek a gyökeres demokrácia legteljesebb alkalmazásában és hiszem, hogy a demokráciából következő bajok csak több, nem pedig kevesebb demokráciával gyógyíthatók.

XXI.

C. ROGERS WOODRUFF, a *National Municipal League* titkára, mely egyesület legtöbbet tesz a városi korrupció ellen.

Megkaptam múlt havi körlevelét, melyben a választójoggal kapcsolatban levő néhány kérdést illető nézeteim felől tudakozódik. Szívesen teszek eleget kívánságának.

a) Nézetem szerint a férfi-választó jog nem bizonyult hátrányosnak minden esetben az Egyesült Államokban. Az általános férfi-választójog sok nehéz problémát idézett elő, de amennyire én látom, az irányzat az, hogy ezek a férfi-választójog megtartásával legyenek megoldandók.

b) Semmi esetre sem hiszem azt, mintha az általános férfi-választójog volna főoka, avagy csak egyik oka is a politikai korrupciónak

c) Amennyire én megfigyelhettem — és az én megfigyelésem húsz évi időszakra terjed — nincs oly törekvés számos, vagy akár csak figyelemreméltó számú ember részéről sem, hogy politikai életünk bajait a választójog megszorításával gyógyítsák.

Azonban a fenti válaszok az északi és nyugati államokra vonatkoznak, nem pedig a déliekre, ahol a nagyszámú néger népesség külön problémát teremtett. Az ország e részében

úgy látszik az a közfelfogás érvényesült, hogy az általános férfi-választójog hátrányos és számos sikeres erőfeszítést tettek arra, hogy a választójog csak a fehér emberre szorítkozzék és azokra a négerekre, akik e kiváltságot sok év óta gyakorolták.

* * *

E körkérdés eredményeit nem tartjuk szükségesnek levonni. Kommentár nélkül még világosabban szólnak azok. Szerkesztőségünk egyedüli kötelessége ezek után az, hogy melegen megköszönje eme kiváló férfiak nemes készségét, mellyel a félrevezetett magyar közvélemény felvilágosítására siettek.

